Jak zmieni się nasze otoczenie prawne?

Rozporządzenia DORA | implementacja w polskim sektorze bankowym

Paweł Rudolf | Counsel

Forum Technologii Bankowości Spółdzielczej

Warszawa, 1 czerwca 2023 r.

DORA | Garść faktów

- 28 listopada 2022 r. Rada UE przyjęła nowy akt - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2554 w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej sektora finansowego (ang. *Digital Operational Resilience Act*)

- DORA jest odpowiedzią na narastającą potrzebę wypracowania wspólnotowych rozwiązań legislacyjnych w zakresie wzmocnienia cyberbezpieczeństwa usług finansowych. Kładzie nacisk na przeciwdziałanie ryzyku operacyjnemu i zagrożeniom, które pociągają za sobą technologie cyfrowe

- Znajduje bezpośrednie zastosowanie i co do zasady nie wymaga implementacji lub wydania krajowych przepisów służących jej stosowaniu, poza ściśle określonymi wyjątkami, tj. przede wszystkim w zakresie przepisów ustanawiających kary administracyjne czy sankcje karne

- Dla prawidłowego stosowania DORA do 17 stycznia 2024 r. mają zostać wydane przez właściwe unijne organy dodatkowe nadzorcze regulacyjne standardy techniczne (RTS)

- Rozporządzenie weszło w życie 16 stycznia 2023 r. i będzie obowiązywać od 17 stycznia 2025 r.

DORA skierowana jest głównie do instytucji rynku finansowego, w tym przede wszystkim do:

banków (instytucji kredytowych)	firm inwestycyjnych	instytucji płatniczych	zakładów ubezpieczeń i reasekuracji	instytucji pieniądza elektronicznego
dostawców usług z zakresu kryptoaktywów	zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi	dostawców usług finansowania społecznościowego (crowdfunding)	repozytoriów sekurytyzacji	administratorów kluczowych wskaźników referencyjnych
	kontrahentow centralnych	zewnętrzni dostawcy usług ICT	przewiduje szereg wyłączeń w zakresie jej stosowania, w tym „opcje nardowe”	

DZP

DORA

Zasada proporcjonalności

Podmioty finansowe stosują regulacje w sposób proporcjonalny do swojej wielkości i ogólnego profilu ryzyka oraz charakteru, skali i stopnia złożoności swoich usług, działań i operacji, jak szczegółowo przewidziano w odpowiednich przepisach tych rozdziałów.*

Nadzór finansowy analizują stosowanie zasady proporcjonalności przez podmioty finansowe przy dokonywaniu przeglądu spójności ram zarządzania ryzykiem związanym z ICT na podstawie przedkładanych na żądanie sprawozdań.

**nie dotyczy wymiany informacji*

DORA

Odpowiedzialność korporacyjna

Organ zarządzający podmiotu finansowego określa, zatwierdza i nadzoruje wdrażanie wszystkich ustaleń dotyczących ram zarządzania ryzykiem związanym z ICT oraz ponosi odpowiedzialność za ich wdrażanie (art. 5 ust. 2)

Ostateczna odpowiedzialność organu zarządzającego za zarządzanie w zakresie ryzyka związanego z ICT podmiotu finansowego stanowi nadrzędną zasadę w kompleksowym podejściu do zarządzania ryzykiem ICT, przekładającą się dodatkowo na ciągłe zaangażowanie organu zarządzającego w kontrolę monitorowania zarządzania w zakresie ryzyka związanego z ICT.

DORA

Czym są usługi ICT?

Usługi ICT to usługi cyfrowe i usługi w zakresie danych świadczone w sposób ciągły za pośrednictwem systemów ICT na rzecz co najmniej jednego użytkownika wewnętrznego lub zewnętrznego, łącznie ze sprzętem komputerowym jako usługą i usługami w zakresie sprzętu komputerowego obejmującymi zapewnianie wsparcia technicznego za pośrednictwem aktualizacji oprogramowania lub oprogramowania układowego przez dostawcę sprzętu, z wyłączeniem tradycyjnych usług telefonii analogowej.

Zewnętrzny dostawca usług ICT to oznacza przedsiębiorstwo świadczące usługi ICT.

DORA | Główne obszary regulacji

Zarządzanie ryzykiem związanym z ICT

- wewnętrzne ramy zarządzania i kontroli, które zapewniają skuteczne i ostrożne zarządzanie wszystkimi rodzajami ryzyka związanego z ICT*

Zarządzanie incydentami związanymi z ICT, ich klasyfikacja i zgłaszanie

- identyfikowanie, śledzenie, rejestrowanie, kategoryzowanie i klasyfikowania oraz zgłaszanie incydentów związanych z ICT według ich priorytetu i dotkliwości oraz krytyczności usług, na które incydenty te mają wpływ

Testowanie operacyjnej odporności cyfrowej

- ustanowienie i utrzymywanie adekwatnego i kompleksowego programu testowania operacyjnej odporności cyfrowej stanowiącego integralną część ram zarządzania ryzykiem związanym z ICT

Zarządzanie ryzykiem ze strony zewnętrznych dostawców usług ICT

- zarządzanie ze strony zewnętrznych dostawców usług ICT odbywa się w świetle zasady proporcjonalności, z uwzględnieniem charakteru, skali, stopnia złożoności i znaczenia zależności w zakresie ICT

Zasady dotyczące wymiany informacji

- podmioty finansowe mogą wymieniać między sobą informacje o cyberzagrożeniu i wyniki analiz takiego cyberzagrożenia, w tym oznaki naruszenia integralności systemu, taktykę, techniki i procedury

**odpowiednie rozdzielenie i niezależność funkcji zarządzania ryzykiem związanym z ICT, funkcji kontroli oraz funkcji audytu wewnętrznego, zgodnie z modelem trzech linii obrony lub wewnętrznym modelem zarządzania ryzykiem i kontroli ryzyka.*

DZP

DORA | Zarządzanie ryzykiem ICT

IDENTYFIKACJA

- wszystkie wspierane przez ICT funkcje biznesowe
- źródła ryzyka związanego z ICT, w tym w odniesieniu do innych podmiotów finansowych
- wszystkie zasoby informacyjne i zasoby ICT, w tym zasoby zdalne, zasoby sieciowe i sprzęt komputerowy
- zmiany w infrastrukturze sieci i systemów informatycznych

OCHRONA I ZAPOBIEGANIE

- bezpieczeństwo przekazywania i przechowywania danych
- zarządzanie siecią i infrastrukturą
- zarządzanie dostępem do zasobów informacyjnych i ICT
- silne mechanizmy uwierzytelniania

WYKRYWANIE

- Identyfikacja nietypowych działań
- identyfikacja potencjalnych istotnych pojedynczych punktów awarii
- monitorowanie działalności użytkowników

REAGOWANIE I PRZYWRACANIA SPRAWNOŚCI

- zapewnienie ciągłości funkcji krytycznych i istotnych
- plany awaryjne w zakresie ICT
- działania w zakresie komunikacji i zarządzania kryzysowego
- procedury tworzenia kopii zapasowych oraz przywracania i odzyskiwania danych

UCZENIE SIĘ I ROZWÓJ

- gromadzenie informacji na temat podatności, cyberzagrożeń oraz incydentów związanych z ICT
- programy szkoleniowe dla personelu
- monitoring zmian technologicznych

KOMUNIKACJA

- plany działań informacyjnych na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowej
- polityka komunikacyjna dla pracowników i interesariuszy zewnętrznych

DZP

DORA

Klasyfikacja i zgłaszanie incydentów ICT

- wprowadzenie wskaźników wczesnego ostrzegania
- procedury identyfikowania, śledzenia, rejestrowania, kategoryzowania i klasyfikowania incydentów związanych z ICT według ich priorytetu i dotkliwości oraz krytyczności usług
- przydzielenie ról i obowiązków, które należy wprowadzić w przypadku różnych rodzajów incydentów
- plany działań informacyjnych skierowanych do pracowników, interesariuszy zewnętrznych i mediów
- procedury reagowania na incydenty związane z ICT
- zgłaszanie poważnych incydentów związanych z ICT nadzorowi
  (wstępne powiadomienie, sprawozdanie śródokresowe, sprawozdanie końcowe)

DORA

Testowanie operacyjnej odporności cyfrowej

- kompleksowy program testowania operacyjnej odporności cyfrowej stanowiący integralną część ram zarządzania ryzykiem związanym z ICT
- podejście oparte na analizie ryzyka
- testy były przeprowadzane przez niezależne strony wewnętrzne lub zewnętrzne
- co najmniej raz w roku, przeprowadzenie odpowiednich testów wszystkich systemów i aplikacji ICT wspierających krytyczne lub istotne funkcje

DORA

Zaawansowane testowanie z wykorzystaniem TLPT

- obejmuje kilka krytycznych lub istotnych funkcji lub wszystkie te funkcje i jest przeprowadzany na działających systemach produkcyjnych wspierających takie funkcje
- podmioty finansowe oceniają, które krytyczne lub istotne funkcje należy objąć TLPT
- częstotliwość: co do zasady trzy lata, ale KNF może zmniejszyć lub zwiększyć częstotliwość
- właściwy organ może nakazać obowiązkowe testowanie TLPT uwzględniające wskazane elementy
- testerzy wewnętrzni i zewnętrzni, spełniający określone warunki

DORA | Zarządzanie ryzykiem ze strony zewnętrznych dostawców usług ICT

Ogólne zasady:

- strategia dotyczącą ryzyka ze strony zewnętrznych dostawców usług ICT i jej regularny przegląd
- polityka korzystania z usług ICT wspierających krytyczne lub istotne funkcje
- rejestr informacji w odniesieniu do wszystkich ustaleń umownych dotyczących korzystania z usług ICT, z rozróżnieniem na ustalenia wspierające funkcje krytyczne lub istotne, oraz ustalenia, które takich funkcji nie wspierają
- obowiązki przed zawarciem umowy

Kluczowe obowiązki:

- strategia wyjścia w odniesieniu do usług ICT wspierających krytyczne lub istotne funkcje
- zapewnienie adekwatnych ustaleń umownych dotyczących korzystania z usług ICT
- ocena ryzyka koncentracji w obszarze ICT

Postanowienia umowne:

- gwarantowany poziom usług
- możliwość wypowiedzenia umowy
- ochrona danych, w tym danych osobowych
- prawo dostępu, kontroli i audytu
- współpraca dostawcy z organami (m.in. KNF, BFG)

DORA

Ustalenia dotyczące wymiany informacji

Możliwa wymiana pomiędzy podmiotami:

- ma na celu zwiększenie operacyjnej odporności cyfrowej podmiotów finansowych, w szczególności poprzez zwiększanie świadomości w odniesieniu do cyberzagrożeń, ograniczanie lub utrudnianie rozprzestrzeniania się zdolności do stwarzania cyberzagrożeń
- chroniony jest poufny charakter wymienianych informacji, zgodnie regulacjami dot. zasad prowadzenia działalności, w szczególności w zakresie tajemnicy przedsiębiorstwa, ochrony danych osobowych i innych informacji chronionych

DORA | RTS-y

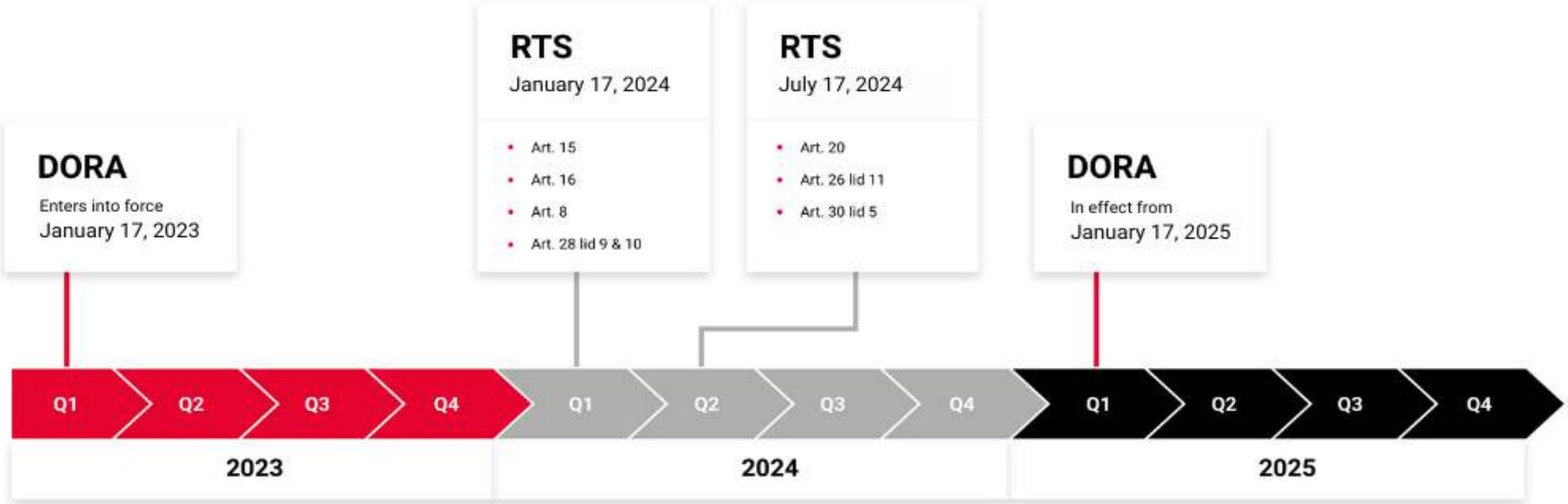
DORA
Enters into force
January 17, 2023
RTS
January 17, 2024
Art. 15
Art. 16
Art. 8
Art. 28 lid 9 & 10
RTS
July 17, 2024
Art. 20
Art. 26 lid 11
Art. 30 lid 5
DORA
In effect from
January 17, 2025
Q1
Q2
Q3
Q4
Q1
Q2
Q3
Q4
Q1
Q2
Q3
Q4
2023
2024
2025

DORA | RTS-y

Preliminary Timeline for RTSs on RMF and ICT Policy (12 months deadline)

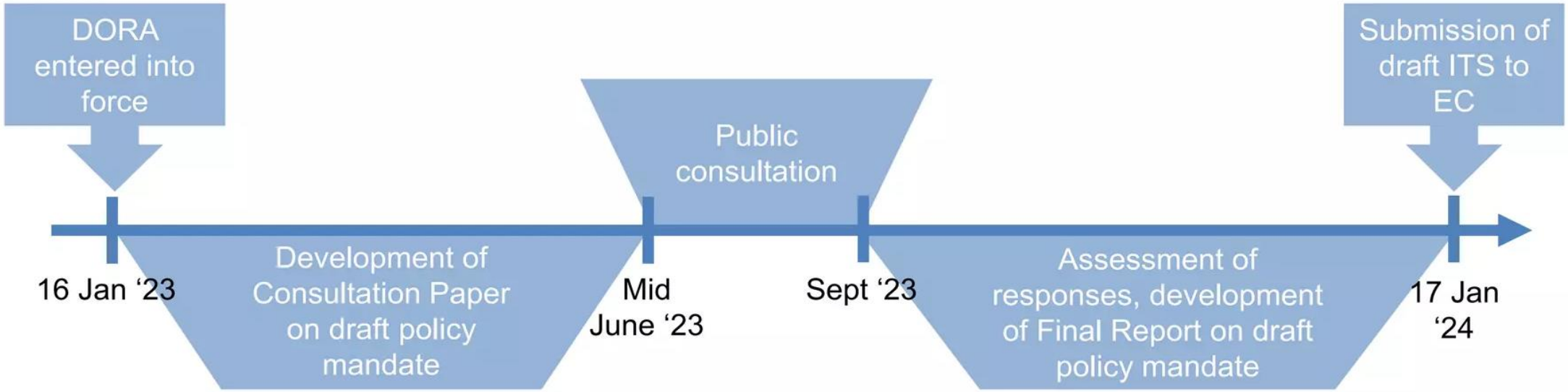

DORA a regulacje szczególne

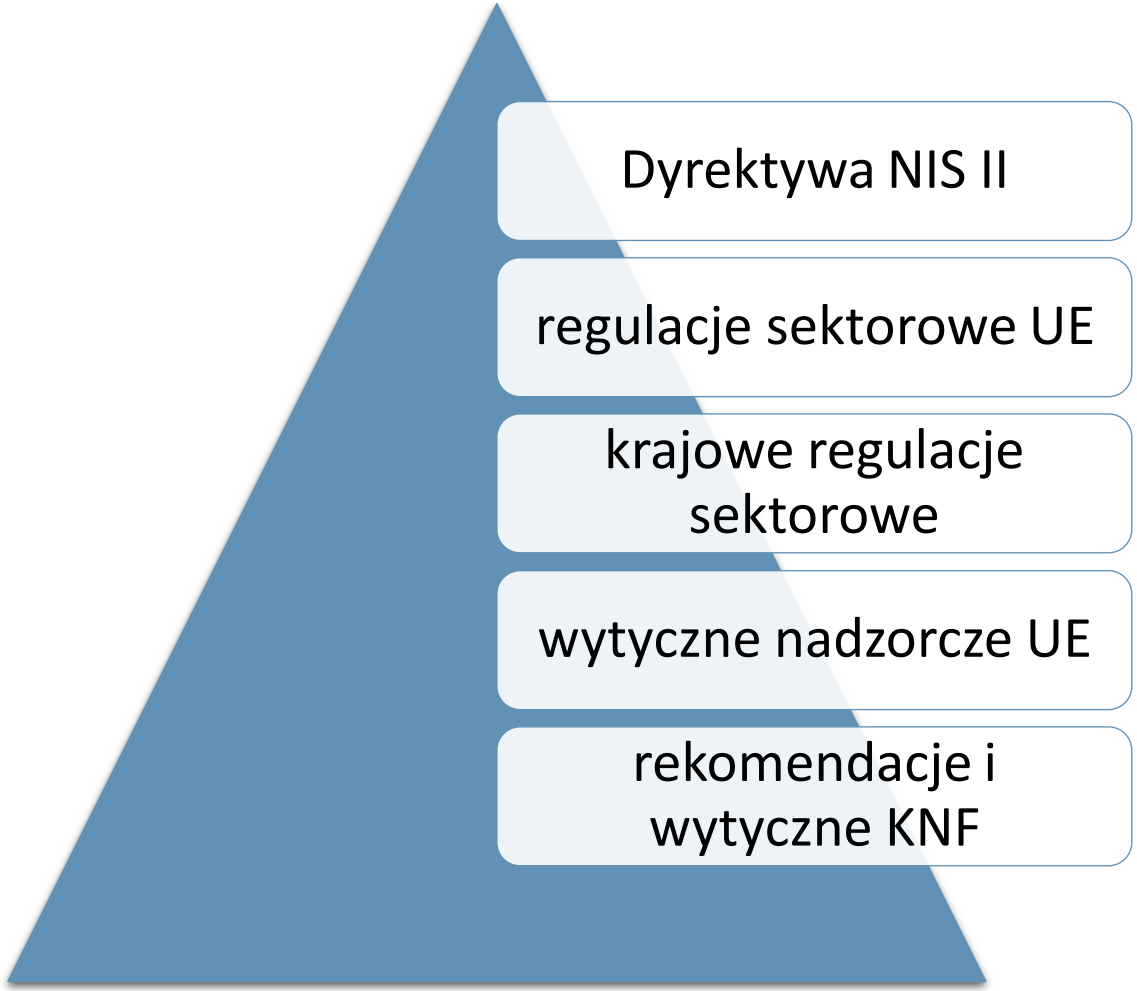

DORA | Wdrożenie

FAZA I - AUDYT

- analiza dokumentacji i procedur
- opracowanie szczegółowego planu fazy wdrożenia

FAZA II - IMPLEMENTACJA

- dostosowanie dokumentacji i procedur
- przeprowadzenie klasyfikacji informacji, systemów i procesów biznesowych - przegląd i aktualizacja
- opracowanie procedury testowania operacyjnej odporności cyfrowej
- opracowanie struktury organizacyjnej dostosowanej do wielkości operacji i bezpieczeństwa IT oraz złożoności infrastruktury teleinformatycznej
- przygotowanie opisu zadań na poszczególnych stanowiskach w obszarze zarządzania ryzykiem IT i bezpieczeństwa IT
- przygotowanie opisu procesów w obszarze zarządzania ryzykiem i bezpieczeństwa IT

FAZA III – UTRZYMANIE I MONITORING

- bieżąca weryfikacja wdrożenia
- zapewnienie zgodności działania z rozporządzeniem DORA

DZP

DORA | Dlaczego jest tak istotna?

Motyw 12:

„(…)Przepisy dotyczące ryzyka operacyjnego, jeżeli zostały szerzej rozwinięte w unijnych aktach prawnych, często sprzyjały tradycyjnemu ilościowemu podejściu do zwalczania ryzyka (polegającemu na określeniu wymogu kapitałowego na potrzeby pokrycia ryzyka związanego z ICT), a nie ukierunkowanym przepisom jakościowym dotyczącym zdolności w zakresie ochrony, wykrywania, powstrzymywania, przywracania sprawności i odbudowy w odniesieniu do incydentów związanych z ICT lub zdolności w zakresie sprawozdawczości i testowania cyfrowego. (…)”

DZP

Dziękuję za uwagę. Zapraszam

Paweł Rudolf
Counsel

Jak nas znaleźć w sieci?

Nasze profile w social mediach.

www.dzp.pl

Blogi DZP: Life Sciences, IP, Prawo pracy, Podatki, Compliance

LinkedIn: DZP LinkedIn Profile

Facebook: DZP Life Sciences Law Blog

Youtube: DZP more than law

DZP

Biuro w Warszawie
Rondo ONZ 1
00-124 Warszawa
T + 48 22 557 76 00
F + 48 22 557 76 01

Biuro w Poznaniu
ul. Paderewskiego 8
61-770 Poznań
T + 48 61 642 49 00
F + 48 61 642 49 50

Biuro we Wrocławiu
ul. Św. Mikołaja 7
50-125 Wrocław
T + 48 71 712 47 00
F + 48 71 712 47 50